

УДК 373:001.92

Даниленко Л. І.

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

А Присвячується дослідженню проблем інституційної спроможності загальноосвітнього навчального закладу в умовах розвитку державно-громадського управління, зокрема її актуальності, сутності та структури. Пропонується методика визначення стану інституційної спроможності загальноосвітнього навчального закладу в умовах розвитку державно-громадського управління.

Ключові слова: інституційна спроможність; державно-громадське управління; загальноосвітній навчальний заклад; сталий розвиток

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. В українській системі загальної середньої освіти на сучасному етапі її розвитку сформована відповідна законодавча та нормативно-правова база, яка утверджує пріоритетність державно-громадського управління, під яким в освіті визнається «взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, іншими інститутами громадянського суспільства з метою прийняття ефективних управлінських рішень та задоволення суспільних інтересів у сфері освіти» (ст. 70) [12].

Для забезпечення державно-громадського управління мають утворюватися репрезентативні громадські об'єднання та інші інститути громадянського суспільства, що представляють інтереси педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів освіти, батьків, закладів освіти, роботодавців, інших об'єднань зазначених категорій осіб, мета яких полягає у «підвищенні доступності якісної, конкурентоспроможної освіти для громадян України відповідно до вимог інноваційного сталого розвитку суспільства, економіки, кожного громадянина й забезпеченні особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними задатками, здібностями, потребами на основі навчання впродовж життя» [6].

Законом України «Про загальну середню освіту» [13] передбачено врахування запитів людей мікрорайону школи, їхніх можливостей щодо встановлення міжшкільних стосунків та налагодження прямих зв'язків із навчальними закладами інших країн (ст. 38); статтею 39 – певну автономію ЗНЗ та повноваження громадськості на загальних зборах (конференціях) колективу

ЗНЗ; Концепцією розвитку нової школи [7] – формування систем внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗНЗ, які сприятимуть визначенню їх інституційної спроможності як здатності дотримання вимог правових, етичних та соціальних зобов'язань, спрямованих на задоволення потреб загальної середньої освіти у демократичній, соціальній, правовій державі.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблеми державно-громадського управління в теорії педагогіки приділено достатньо уваги українськими науковцями, зокрема, у працях Г.Єльникової, Т.Сорочан, Н. Клокар, Н. Софій, Л. Даниленко [2], Л. Калініної, Н. Островерхової та ін. [3], В. Кременя [5], Є. Павлютенкова, Є. Хрикова та ін. [9], Р. Пастушенка [10] та ін., які визначили, що державно-громадське управління забезпечується: відмовою від авторитарних методів управління; залученням представників громадськості до управлінського процесу; гласністю та колегіальністю у прийнятті управлінських рішень; застосуванням інноваційних форм і методів управління для залучення інвестицій від бізнесу, громад, держави, міжнародних партнерів; розвитком партнерських відносин; встановленням транспарентних відносин всередині школи тощо.

Однак питанням інституційної спроможності ЗНЗ в умовах розвитку державно-громадського управління увага науковців приділена недостатньо. В основному ці питання розглядалися у філософії, політології, юриспруденції, економіці [11; 16].

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та визначення невирішених раніше частин загальної проблеми свідчить про відсутність ґрунтовних наукових розробок, присвячених розкриттю сутності інституційної спроможності ЗНЗ, її структури, актуальності

визнання в умовах розвитку державно-громадського управління. Між тим, на початку XX ст. в економічній теорії почала свій розвиток теорія інституціоналізму, обґрунтована багатьма зарубіжними авторами, які визначили «інституційну спроможність» як внесення, процес, результат, інституційна якість, властивість управління, організаційна характеристика, фактор, що розкриває можливості індивідуальності, якісні управління, організованість, ефективність [11].

В основу цієї теорії покладено поняття «інститут» як первинний елемент рушійної сили суспільства в економіці та поза її межами, якому приділялось більше уваги ніж індивідам. У 50–60-х рр. XX ст. ця теорія була замінена на нову – теорію неоінституціоналізму, в якій, навпаки, індивіди визнаються первинними, а інститути – вторинними. Тим самим було визнано, що будь-яка інституційна система спроможна реалізувати, окрім економічних і правових питань, зразки і норми поведінки індивідів.

Тому важливим постає питання визначення стану інституційної спроможності ЗНЗ в умовах розвитку державно-громадського управління, як одного із соціально-педагогічних інститутів, який характеризує *сталість* (або збалансованість, або спрямованість на сталий розвиток), та визначається як такий, що «задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [19]. Сталий розвиток – це керований розвиток, основою якого є системний підхід і сучасні інформаційні технології, що дозволяють швидко моделювати різні варіанти напрямів розвитку, з високою точністю прогнозувати їхні результати та вибирати найоптимальніший.

У кожного ЗНЗ власний шлях розвитку інституційної спроможності. В одних цей шлях тільки починається, у інших вже розпочався, треті вже стали на шлях сталого розвитку, досягти якого всієї системі надзвичайно складно, адже вона залежить від кожної своєї складової та від зовнішніх впливів, що сприяє утворенню та загостренню різних перешкод, і, зрештою, впливає на темпи і якість розвитку всієї системи.

Формулювання мети статті. В основу дослідження як основну мету покладено дослідження проблем інституційної спроможності загальноосвітнього навчального закладу в умовах розвитку державно-громадського управління, зокрема її актуальності, сутності та структури. За результатами дослідження запропонувати методику визначення стану інституційної спроможності загальноосвітнього навчального закладу в умовах розвитку державно-громадського управління.

Для досягнення поставленої мети були сформульовані й вирішені наступні завдання:

- на основі аналізу чинного українського законодавства у галузі загальної середньої освіти та сучасних вимог науковців і практиків щодо її реформування, уточнити сутність поняття інституційної спроможності загальноосвітнього навчального закладу та охарактеризувати її структуру і актуальність в умовах розвитку державно-громадського управління;

- запропонувати методику визначення стану інституційної спроможності ЗНЗ в умовах розвитку державно-громадського управління як здатності до сталого розвитку, що передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу вимог правових,

етичних і соціальних зобов'язань, спрямованих на задоволення потреб загальної середньої освіти у демократичній, соціальній, правовій державі.

Викладення основних результатів та їх обґрунтування. Аналізуючи праці українських і зарубіжних науковців з'ясовано, що *досягнення оптимального варіанта розвитку будь-якої системи (зокрема, ЗНЗ) є основним завданням її інституційності (сталості), яка ґрунтується на об'єднанні, як правило, трьох основних напрямів діяльності:*

- економічного (оптимальне використання обмежених ресурсів і сучасних технологій);

- соціального (збереження стабільності соціальних і культурних систем, у тому числі, скорочення числа руйнівних конфліктів між людьми);

- екологічного (забезпечення життєздатності екосистем, від яких залежить глобальна стабільність) [4].

У другій половині XX ст. світове наукове співтовариство прийшло до усвідомлення необхідності формування нової моделі розвитку цивілізації, здатної протистояти викликам і проблемам сучасного світу, оскільки можливість самознищення людства стала загрозливою реальністю і визначила, що стійкий сталий розвиток будь-якої системи можливий за умов збалансованості зазначених напрямів. Якщо якийсь із напрямів не відповідає інституційним нормам або лише частково відповідає, то такий стан не є стійким, а розвиток системи не є сталим.

Найважливішими етапами формування концепції сталого розвитку стали доповіді Римського клубу – міжнародної неурядової організації, створеної італійським вченим А. Печчеї, об'єднуючої політиків, науковців та громадських діячів, що займаються вивченням глобальних проблем [там само].

Для системи освіти сталий розвиток визначений у главі 36 «Порядку денного на XXI століття» [14], у якій зазначено, що «*освіта для сталого розвитку*» – це сучасний підхід до організації навчального процесу, який включає інформування членів суспільства про основні проблеми сталого розвитку, формування світогляду, що базується на засадах сталості, переорієнтація навчання з передачі знань на встановлення діалогу, орієнтація на порушення та практичне розв'язання місцевих проблем.

У цій Програмі дій ООН на XXI ст. найважливішими завданнями освіти для сталого розвитку визначені:

- удосконалення базової шкільної освіти – утворене суспільство повинно бути відповідним чином інформовано про стан і перспективи сталого розвитку;

- переорієнтація змісту й методів існуючої освіти на завдання сталого розвитку – йдеться про конструювання нової педагогічної системи, що інтегрує в деяку органічну цілісність проблеми навколишнього середовища, економіки й суспільства. Особливу увагу в змісті освіти треба приділяти практичним умінням раціонально й екологічно правильно господарювати, підтримувати здоровий спосіб життя, брати активну участь у демократичному суспільстві й жити повноцінним сталим життям;

- розвиток суспільної думки й місцевих ініціатив – початковою умовою сталого навчання є забезпечення повної грамотності й прийнятного рівня екологічної свідомості широких верств населення;

- виховання.

В Україні також розроблена сучасна стратегія освіти для сталого розвитку [6], якою передбачено перехід освіти від простої передачі знань і навичок, необхідних для існування в сучасному суспільстві, до формування готовності діяти й жити в мало передбачуваному майбутньому світі, у швидко мінливих екологічних і соціально-економічних умовах. Її реалізації сприяє відповідне законодавче та нормативно-правове забезпечення та механізми їх реалізації. Це чинні:

- закони України про освіту та про її складники – дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі й післядипломна освіта [12, ст. 10];

- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [6];

- Концепція розвитку нової школи [7];

- Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [18].

Згідно із *Законом України «Про освіту»* про сталий розвиток йдеться у двох статтях: у ст. 5. «Державна політика у сфері освіти», якою визначається, що «фінансування освіти є інвестицією в людський потенціал, сталий розвиток суспільства і держави» та у ст. 45. «Інституційний аудит», якою передбачається запровадження інституційного аудиту як механізму забезпечення ефективної роботи та сталого розвитку.

Згідно з *Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки* визначено, що метою наступного десятиріччя є:

- підвищення доступності якісної, конкурентоспроможної освіти для громадян України відповідно до ви-

мог інноваційного сталого розвитку суспільства, економіки, кожного громадянина;

- забезпечення особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними задатками, здібностями, потребами на основі навчання впродовж життя.

Зазначена мета стратегічного розвитку освіти України досягатиметься шляхами: запровадження філософії «людиноцентризму»; оновлення законодавчо-нормативної бази; модернізації структури, змісту й організації освіти на засадах компетентнісного підходу, переорієнтації змісту освіти на цілі сталого розвитку; створення і забезпечення можливостей для реалізації різноманітних освітніх моделей, навчальних закладів різних типів і форм власності, різноманітних форм і засобів отримання освіти; побудови ефективної системи національного виховання, розвитку і соціалізації дітей та молоді; забезпечення доступності та неперервності освіти впродовж життя; формування здоров'язбережувального середовища, екологізації освіти, валеологічної культури учасників освітнього процесу; розвитку наукової та інноваційної діяльності в освіті, підвищенні якості освіти на інноваційній основі; інформатизації освіти, вдосконаленні бібліотечно-го та інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки; забезпечення національного моніторингу системи освіти; підвищення соціального статусу педагогів; створення сучасної матеріально-технічної бази системи освіти.

Згідно з *Концепцією розвитку нової української школи* передбачена наступність дій у довготерміновій реформі, яка матиме три етапи (фази) реалізації і відповідне ресурсне забезпечення на кожному етапі (табл. 1):

Таблиця 1

Фази реалізації Концепції розвитку нової української школи та їх ресурсне забезпечення

Перша фаза (2016–2018 рр.)	Друга фаза (2019–2022 рр.)	Третя фаза (2023–2029 рр.)
навчання у початковій школі на компетентнісному та антидискримінаційному підходах	забезпечення якісного вивчення іноземних мов у старшій школі відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»	стандарти базової середньої освіти на компетентнісній основі
пілотний етап створення опорних шкіл базового рівня у сільській місцевості	нова система підвищення кваліфікації вчителів і керівників закладів освіти	нова мережа закладів III рівня (профільної школи)
прийняття нового Закону України «Про освіту»	створення мережі установ незалежної сертифікації вчителів	створення системи незалежного оцінювання професійних кваліфікацій випускників професійного профілю старшої школи
школа творення підручників нового покоління	формування систем внутрішнього забезпечення якості освіти у школах	перший дванадцятий клас
формування національної е-платформи електронних курсів та підручників	створення професійних стандартів педагогічної діяльності у початковій і середній школах	
дебюрократизація школи	створення системи незалежного оцінювання результатів навчання за курс базової школи	
	створення регіональних органів забезпечення якості освіти	

Повне запровадження моделі Нової української школи очікується не пізніше 2029 року.

Створення такої стратегічної освітньої програми засвідчує *формування сталості* в діяльності ЗНЗ, які дотримуються вимог ООН про сталий розвиток і зокрема, вимог до розроблення нової моделі освіти для

сталого розвитку, які поділяються на:

- філософську (інтерпретація сталого розвитку як необхідного історичного етапу еволюції соціуму, співзвучного ідеям формування ноосфери за В. І. Вернадським);
- технократичну (використання досягнень науко-

во-технічної революції для звільнення від екологічно обумовленої залежності розвитку);

- екологічну (жорстка адаптація процесу розвитку до виявлених наукою його екологічних обмежень);

- соціальну (інтерпретація розвитку як послідовної гуманізації суспільства, що включає рівність доступу до природних благ);

- економічну (перебудова діючих механізмів природокористування в напрямі посилення їх екологічно орієнтованих економічних інструментів);

- культурологічну (розвиток через виховання екологічної культури як частини загальної культури, через формування культури природи як вищої цінності цивілізації);

- політологічну (трансформація світополітичних відносин у напрямі зниження ризику озброєних конфронтацій у світі і скорочення пов'язаних з ними витрат природних ресурсів та інших природних благ) [8].

У ході емпіричного дослідження визначено, що в Україні на сучасному етапі розвитку загальної середньої освіти для сталого розвитку переважає філософська модель, частково формується технократична й економічна. Для формування інших моделей сталого розвитку необхідна зміна поглядів політичної та управлінської еліти на реформування освіти, в основі яких має бути надано пріоритет не інституціям (інститутам), а особистостям, їх поведінці, системі цінностей та інтересів.

Вважаємо, що саме запровадження державно-громадського управління сприяє реалізації теорії неінституціоналізації, в якій перевагу має особистість, її поведінка та система цінностей, а не інститут; процеси інституціоналізації набувають загальних тенденцій зростання. Це доводить також у своєму дисертаційному дослідженні і В. Гончарук [1], який стверджує, що в результаті проведеного ним дослідження в експериментальних регіонах України (м. Новоград-Волинський, м. Баранівка Житомирської області), запровадження державно-громадської моделі управління ЗНЗ у регіоні вплинуло на якість загальної середньої освіти за такими показниками, як: інформаційна освітня мережа (вона стала більше прозорою при з'ясуванні фінансування ЗНЗ та відкритості процесу призначення претендентів на посаду керівників ЗНЗ); комунікативна освітня політика (запроваджено нові комунікативні заходи у регіоні, такі як відкриті збори громадськості і освітян, педагогічні слухання, публічна звітність членів громадської ради з освіти та керівників ЗНЗ), які сприяли активнішому залученню громадськості до управління розвитком ЗНЗ у регіоні; розширились управлінські функції керівників ЗНЗ шляхом здійснення нових напрямів діяльності, таких як партнерство, благодійництво, фандрайзинг, фасилітація, волонтерство тощо.

Залучення представників громадськості до управління ЗНЗ сприяло формуванню *внутрішнього забезпечення якості освіти* в школі, визначеного одним із основних завдань реалізації Концепції розвитку нової української школи на етапі другої фази (2019–2022 рр.) шляхом:

- запровадження системного спостереження (громадського моніторингу) за дотриманням усіма учасниками освітнього процесу вимог правових, етичних і соціальних зобов'язань, спрямованих на задоволення

потреб загальної середньої освіти у демократичній, соціальній, правовій державі;

- формування корпоративної відповідальності, що передбачає відповідальне ставлення всіх учасників освітнього процесу до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів, а також гармонійне співіснування взаємодії та постійний діалог, участь у вирішенні найгостріших соціальних проблем.

Перший шлях формування внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗНЗ забезпечується встановленням чотирьох рівнів його інституційної спроможності: початковий рівень – характеризується недостатнім станом дотримання керівниками, членами педагогічного й учнівського колективів, представниками громадськості і бізнесу чинних вимог правових, етичних і соціальних зобов'язань для забезпечення сталого розвитку (зародження сталості); частковий – наявністю деяких елементів сталого розвитку (розбудова сталості); поглиблений – наявністю елементів системності у забезпеченні сталого розвитку (становлення сталості); сталий – наявністю системності у забезпеченні сталого розвитку (сталість розвитку).

Другий шлях – характеризується довгостроковим зобов'язанням усіх учасників освітнього процесу поводитися етично та покращувати якість освіти, у результаті якого всі разом стають відповідальні у: внутрішньому середовищі за розвиток людських ресурсів через навчальні програми та програми підвищення кваліфікації, надання допомоги робітникам у критичних ситуаціях; зовнішньому середовищі – за корпоративну благодійність, сприяння охороні навколишнього середовища, взаємодію з громадянським суспільством, відповідальність перед суспільством за якість послуг.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Як висновок зазначимо, що другий шлях формування внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗНЗ як один із важливих параметрів інституційної спроможності закладу освіти, визначений чинними нормативними документами з освіти, є довготривалишим і потребує підвищення рівня загальної культури всіх учасників освітнього процесу, а перший – може бути реалізований набагато швидше і потребує, на наш погляд, розроблення індексу інституційної спроможності ЗНЗ як інструменту вимірювання стану сталого розвитку як під час самооцінювання, так і громадського зовнішнього оцінювання, до якого згідно із Законом України «Про освіту» можуть бути залучені різні зовнішні експертні організації, акредитовані державними органами управління освітою в регіонах [12, ст. 67], до яких відносять «громадські фахові об'єднання та інші юридичні особи, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти (крім закладів вищої освіти), ведуть їх реєстр».

У європейській і світовій практиці у політико-управлінській сфері досить активно застосовуються різні індекси. Стандартними вже стали індекс розвитку демократії (ІРД) [15] та індекс людського розвитку (ІЛР) [17], якими користуються практично всі науковці, політики, державні службовці, керівники тощо.

Так, ІРД (The Democracy Index) визначається в результаті глобального дослідження *показника рівня демократії* в різних країнах і встановлення відповід-

ного рейтингу, згідно з яким Україна посіла 86 місце у 2016 р.

ІРД вимірюється шляхом аналізу експертних оцінок і результатів опитування громадської думки за 60-ма показниками, згрупованими у п'ять основних категорій, які характеризують стан демократії всередині держави: виборчий процес і плюралізм; діяльність уряду; політична участь; політична культура; громадянські свободи. Оцінка рівня цього індексу встановлюється за шкалою, яка характеризує тип режиму влади – повна демократія, недостатня демократія, гібридний режим, авторитарний режим.

Згідно з індексом людського розвитку (ІЛР, англ. Human Development Index, HDI) визначається стан бідності, грамотності, освіти, середньої тривалості життя, рівень охорони здоров'я, соціальної захищеності, довголіття, екології, рівень злочинності, дотримання прав людини і ВВП на душу населення. При цьому, за методикою ООН ІЛР обчислюється як середня арифметична величина на підставі трьох показників – очікуваного довголіття населення, рівня освіти та рівня життя.

Україна за цим індексом станом на 2017 рік посіла 84 місце, поряд з Вірменією і Йорданією.

Для ЗНЗ **перспективним** є визначення індексу його інституційної спроможності, який характеризуватиме стан сталого розвитку закладу освіти за основними напрямками розвитку шляхом дотримання всіма учасниками освітнього процесу вимог правових, етичних та соціальних зобов'язань, спрямованих на задоволення потреб загальної середньої освіти у демократичній, соціальній, правовій державі.

Список використаних джерел

- Гончарук, В. В. Модель державно-громадського управління загальноосвітніми навчальними закладами в регіоні та її перевірка / В. В. Гончарук // Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти. – Київ : АТОПОЛ ГРУП, 2016. – Вип. 16 (29). – С. 32–40.
- Ельникова, Г. Організація та розбудова громадсько-активних шкіл як осередку розвитку громади : навч.-метод. посіб. / [Г. Ельникова, Л. Даниленко, Т. Сорочан та ін.]. – Київ : СПО-ФО Парашин К. С., 2007. – 172 с.
- Калініна, Л. М. Теоретико-прикладні аспекти управління закладами освіти : навч.-метод. посіб. / [Л. М. Калініна, Н. М. Островерхова, А. Ф. Остапенко та ін.]. – Київ : Л. М. Калініної. – Київ : ПП Компанія «Актуальна освіта», 2002. – 312 с.
- Концепція сталого розвитку суспільства та її модифікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://stud.com.ua/41817/sotsiologiya/kontseptsiya_stalogo_rozvitku_suspilstva_modifikatsiyi.
- Кремень, В. Г. Філософія національної ідеї / Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень. – Київ : Грамота, 2010. – 576 с.
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf.
- Нова школа: простір усіх можливостей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>.
- Освіта для сталого розвитку: витоки та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zosh-zelenogajska.osvita-tomakivka.dp.ua.
- Павлютенков, Є. М. Основи управління школою / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Харків : Основа, 2006. – 171 с.
- Пастушенко, Р. Я. Розвиток державно-громадського управління освітньою системою в Україні [Електронний ресурс]. / Р. Я. Пастушенко. – Режим доступу : http://www.fio.interklasa.pl/foi/foi_6.htm.
- Петренко, Катерина. Особливості інституційної спроможності громадських об'єднань в Україні / Катерина Петренко // Наукові записки. Випуск 4 (78) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.iplend.gov.ua/uploads/nz/nz_78/petrenko_osoblivosti.pdf.
- Про освіту: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, ст. 380 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
- Про загальну середню освіту: Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 28, ст. 230) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/651-14/ed19990513.
- Програма дій: Повестка дня на 21 век і др. документи конференції в Ріо-де-Жанейро / Сост. М. Китинг. – Женева : Центр «За наше общее будущее», 1993. – 70 с.
- Рейтинг стран мира по уровню демократии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gtmarket.ru/ratings/democracy-index/info>.
- Рибий, О. Інституціоналізм // Політична енциклопедія. Редкол. : Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – Київ : Парламентське видавництво, 2011. – С. 290.
- Список країн за ІЛР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
- Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
- Butlin, John (1989-04-01). Our common future. By World commission on environment and development. (London, Oxford University Press, 1987, pp.383 J5.95.). Journal of International Development (en) 1 (2). с. 284–287.

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 14.11.2017

Даниленко Л. И. Институциональная способность общеобразовательного учебного заведения в условиях развития государственно-общественного управления.

А Посвящается исследованию проблем институциональной способности общеобразовательного учебного заведения в условиях развития государственно-общественного управления, а именно её актуальности, сущности и структуре. Предлагается методика определения состояния институциональной способности общеобразовательного учебного заведения в условиях развития государственно-общественного управления.

Ключевые слова: институциональная способность; государственно-общественное управление; общеобразовательное учебное заведение; стабильное развитие

Danylenko L. I. Institutional capacity of a general educational institution in the conditions of development of state and public administration.

S This paper is devoted to the problems of the institutional capacity of institution of general secondary education in the development of the state and public administration, in particular its relevance, essence and structure. The method of determining the status of institutional capacity of a comprehensive educational institution is offered in the development of the state and public administration.

Key words: institutional capacity; state and public administration; institution of general secondary education; sustainable development